

HARCOWNIK

Dawna gazeta 5 WKDSH „Harcownicy”
Obecna PH 159 Wrocław III „Harcownicy”

Nr 58/52/107 kwiecień – czerwiec 2026

Stu lecie Harcerstwa we Wrocławiu 1926 – 2026

Pierwszy pomysł organizacji obchodów 100-lecia powstania Pierwszej Męskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesław Chrobrego we Wrocławiu, pojawił się latem 2025 r.

W wąskim gronie instruktorów na Harcerskiej Bazie w Pobierowie. Jak to zrobić?

Pomysły szybko zaczęły się pojawiać. Głównym założeniem było skierowanie w przeszłość, teraźniejszość, przyszłość. A co ważniejsze by obchody i wszystkie związane z nimi wydarzenia były skierowane do jak najszerszego grona członków ZHP, mieszkańców Wrocławia oraz szerokokorozumianych sojuszników.

Obchody 100-lecia Harcerstwa zostały we Wrocławiu podzielone na trzy etapy.

„Dla przeszłości”, „Dla teraźniejszości”, „Dla przyszłości”.

„Dla przeszłości”

Jednym z pierwszych działań było zaprojektowanie pamiątkowej tablicy poświęconej ostatniemu drużynowemu 1 Wrocławskiej Drużyny Harcerskiej w mieście Breslau, zgładzonemu w obozie koncentracyjnym Mauthausen Władowi Zarembowiczowi. Projekt wykonał dh pwd Maciej Syrek. Podjęto działania wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej oraz kierownictwem Muzeum KC Mauthausen mające na celu znalezienie odpowiedniego miejsca na umieszczenie tablicy. Obecnie

trwają przygotowania do jej wykonania

W dniach 08 – 11. 05. 2026 r. odbyła się „Wyprawa pamięci do obozu koncentracyjnego w Mauthausen”. Komendantką wyprawy była hm Dorota Kołakowska, a zastępcą do spraw programowych była hm Marta

Bajrakowska – Syrek.

Przed wyprawą Dh. Marta Bajrakowska – Syrek z pomocą Dh hm. Arkadiusza Rudolfa Komendanta Chorągwi Dolnośląskiej ZHP zorganizowała spotkanie z Panią Ewą Skrzywanek Dolnośląską Kurator Oświaty. Pani Kurator w fascynujący sposób opowiedziała o Polonii Wrocławskiej działającej w przedwojennym Breslau. O zaangażowaniu Polaków, o patriotycznej postawie w ich działaniu narażonej na niebezpieczeństwo. I na koniec o Władku Zarembowiczu, jego działaniach aż do tragicznej śmierci w obozie w Mauthausen.

W samej wyprawie wzięło udział około 50 harcerek i harcerzy Chorągwi Dolnośląskiej ZHP, podczas której zwiedziliśmy Sztolnię **Bergkristall** w St. Georgen an der Gusen, które są podziemnym kompleksem o kryptonimie B8, zbudowanym przez więźniów obozu **KL Gusen II**. Prace w nieludzkich warunkach pochło –

nęły życie nawet kilkunastu tysięcy osób. Uczestnicy wzięli udział w poruszającej uroczystości upamiętniającej więźniów. Świadomość, że te korytarze zostały wykute w skale nadludzkim wysiłkiem więźniów, wywarła ogromne wrażenie. W uroczystości uczestniczył, Pan Piotr Kawa, stuśiesięciolatek, były więzień nie – mieckiego obozu Mauthausen – Gusen. Głównym punktem dnia były obchody 81 rocznicy wyzwolenia niemieckiego obozu koncentracyjnego KZ Gusen. W tym jednym z najcięższych podobozów kompleksu KL Mauthausen, w cieniu nie – ludzkiej pracy i brutalnych represji, cierpiali tysiące ludzi. Oddano hołd ofiarom, pamiętając o ich tragicznych losach i niewolniczej pracy, która miała odebrać im godność.

Kolejnym punktem wypraw było wzięcie w międzynarodowych obchodach 81. rocznicy wyzwolenia więźniów systemu obozów koncentracyjnych Mauthausen – Gusen. W uroczystościach wzięły udział delegacje z całego świata, oddając hołd ofiarom niemieckiego nazizmu. Uczestnicy złożyli wiązanki pod Pomnikiem Polskim, wzięli udział we mszy świętej w intencji pomordowanych.

Przeszli „scho – dami śmierci” oraz odwiedzili wszystkie po – mniki narodowe znajdujące się na terenie memoriału. Szczególnym momentem było złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod tablicą upamiętniającą pomordowanych harcerzy (napis na tablicy brzmi „WSZYSTKO Co NASZE POLSCE ODDAMY. PAMIĘCI HARCE – RZY POLSKICH ZAMORDOWANYCH W HITLEROWSKICH OBOZACH KONTRACYJNYCH MAUTHAUSEN – GUSEN W LATACH 1940 – 1945”) co było dla nas wyrazem więzi z młodymi boha –

terami tamtych lat.

Kolejnym działaniem „Dla przeszłości” będzie konferencja „Harcerstwo polskie we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku w perspektywie stulecia. Konferencja będzie organizowana we współpracy z Centrum Historii Zajezdnia, 04 grudnia 2026 roku.

„Dla teraźniejszości“

I Zlot Hufców Wrocławskich

Pierwsze spotkanie związane z organizacją zlotu rozpoczęły się w grudniu 2025 roku, podczas których powstały pierwsze pomysły, na to jak ma wyglądać program wydarzenia.

Pod koniec stycznia 2026 roku odbyło się pierwsze spotkanie z Komendantami wszystkich Wrocławskich Hufców ZHP : Hufiec ZHP Wrocław im. Polonii Wrocławskiej, Hufiec ZHP Północ, Hufiec ZHP Południe, Hufiec ZHP Wschód.

Przez kolejne miesiące podczas wielu spotkań kadra czterech Wrocławskich Hufców opracowała program zlotu.

Młodzi instruktorzy pełni zapału i zaangażowania przystąpili do pracy by zlot był jak najbardziej atrakcyjny dla wszystkich pionów metodycznych ZHP. Ale również by wszyscy uczestnicy podczas gry, zadań oraz miasteczka programowego nauczyli się jak najlepiej o przedwo – jennym Wrocławiu. Trzeba przyznać, że organizatorzy stanęli na wysokości

zadania. Zadbano również by uczestnika – mi Zlotu byli najwięksi sojusznicy Chorągwi Dolnośląskie ZHP.

Zaproszenie przyjęli:

Pani **Ewa Skrzywanek** – Dolnośląska Kurator Oświaty

Pan **Mateusz Żak** – W-ce Prezydent Wrocławia

Pan **Łukasz Świątek** – Sołtys Wsi Gajków

Pan **Leszek Wesołowski** – Dyrektor Szk. Podst. nr 71 im. Zesłańców Sybiru we Wrocławiu

Pani **Katarzyna Szymańska** – Dyrektorka Zespołu Szkół nr 21

Program zlotu przedstawiał się następująco

UWAGA, UWAGA!
ZLOT HUFCÓW
WROCŁAWSKICH ZHP

100

Druhny i Druhowie! Spotkajmy się, aby wspólnie świętować historię i budować przyszłość wrocławskiego harcerstwa!

PROGRAM ZLOTU:

- 09:30 Uroczysty Apeli inauguracyjny
- 10.30-13.30 Gra Miejska: „Śladami przedwojennych Harcerzy”
(unikalna trasa przygotowana specjalnie dla Was!)
- 13:00-15:00 Wspólny obiad
- 15:00-17:00 Miasteczko Programowe – masa atrakcji i harcerskich wyzwań
- 17:00-18:00 Ogniska w klimacie przedwojennego harcerstwa

13 czerwca 2026 r. Wrocław

ZADANIE PRZEDZLOTOWE: „Kapsuła Pamięci”
Z okazji 100-lecia powstania I Drużyny Harcerskiej we Wrocławiu stworzymy przesłanie dla przyszłych pokoleń!
Twoje zadanie: Napisz list lub stwórz wiadomość do harcerzy, którzy przeczytają ją za sto lat.
Forma: Technika dowolna.
Format: Maksymalnie A5.
Twoja praca trafi do specjalnej Kapsuły Pamięci, która zostanie uroczystie wmurowana!

KONKURS!
Ogłaszamy otwarty konkurs na projekt chusty zlotowej.
Pokaż swój talent i zaprojektuj symbol naszego spotkania!

INFORMACJE ORGANIZACYJNE:
Termin zgłoszeń: do 1 maja 2026 r.
Koszt uczestnictwa: 90,00 zł
Dane do przelewu:
Hufiec ZHP Wrocław-Południe
ul. Na Grobli 49, 50-421 Wrocław
Nr konta: 46 1600 1462 1086 1140 1000 0007

W apelu wzięło udział czterystu pięćdzie – sięciu uczestników i zaproszonych gości.

Po przywitaniu Wszystkich uczestników odczytano

Rozkaz Ls 2/2026 hm Arkadiusza Rudolfa Komendanta Chorągwi Dolnośląskiej ZHP.

„Druhny i Druhowie!

Sto lat temu we

Wrocławiu rozpoczęła się historia wyjątkowej służby. Historia młodych ludzi, którzy pomimo życia poza granicami kraju odrodzonej Polski nie pozwolili odebrać sobie polskości, języka, kultury i narodowej tożsamości. To właśnie oni – harcerki i harcerze skupieni wokół Związku Polaków w Niemczech – stali się strażnikami wartości, które prze-trwały próbę czasu, wojny i politycznych podziałów.

Dziś obchodząc 100-lecie harcerstwa we Wrocławiu, pochylamy głowy przed pokoleniami druhen i druhow, którzy tworzyli historię naszego ruchu. Wspominamy Tadeusza Grajewskiego, Wiktora Urbanowicza, Władysława Zarembowicza oraz wszystkich tych, którzy w przedwojennym Wrocławiu nosili lilijkę i znak rodła, dając świadectwo przywiązania do Ojczyzny.

Ich codzienna służba była realizacją wartości zawartych w Pięciu Prawdach Polaków, które do dziś pozostają aktualnym drogowskazem dla każdego harcerza:

Jesteśmy Polakami.

Wiara ojców jest wiarą naszych dzieci.

Polak Polakowi bratem.

Co dzień Polak Narodowi służy.

Polska Matką naszą – nie wolno mówić o Matce źle.

To właśnie te słowa pomagały przetrwać trudne czasy Polakom mieszkającym we Wrocławiu i na całym Śląsku. Dzięki ich odwadze i wartości zachowana została

spuścizna, z której możemy dziś czerpać. Naszym obowiązkiem jest tylko pamiętać o ich dokonaniach, ale również przekazywać ich historię kolejnym pokoleniom.

Wrocławskie harcerstwo przez sto lat było szkołą charakteru, odpowiedzialności i służby. Wychowano tysiące młodych ludzi, którzy zmieniali swoje środowiska, budowali wspólnoty i nieśli pomoc tam gdzie była potrzebna. Jestem przekonany, że również dziś harcerki i harcerze Wrocławia pozostają wierni tej misji.

Z okazji jubileuszu składam wszystkim zuchom, harcerzom, instruktorom, seniorom oraz przyjaciółom harcerstwa najserdeczniejsza życzenia. Życzę Wam nieustającej radości ze służby, odwagi w podejmowaniu wyzwań, wytrwałości w realizacji marzeń oraz dumy z noszenia harcerskiego krzyża.

Jednocześnie zobowiązuję wszystkie środowiska harcerskie Wrocławia do podjęcia służby na rzecz pamięci o tych, którzy tworzyli powojenny polski Wrocław, oraz o tych, którzy po zakończeniu II wojny światowej odbudowali miasto z ruin, przywracając mu życie, kulturę i wspólnotę. Niech pamięć o nich będzie dla nas źródłem inspiracji i zobowiązaniem do działania.

Bo my jesteśmy jak kamienie przez Boga rzucone na szaniec. Nie musimy Pięknie umierać. Musimy pokazać jak pięknie żyć.”

Ważnym elementem apelu były odznaczenia jakie przyznano.

Na wniosek Kapituły Honorowej Odznaki Chorągwi Dolnośląskiej ZHP z dn. 11.06.2026 roku.,

Przyznano:

Srebrną Honorową Odznakę Zasłużony dla Chorągwi Dolnośląskiej ZHP:

- phm. Gabrieli Stępień (Hufiec Wrocław)

Brazową Honorową Odznakę Zasłużony dla Chorągwi Dolnośląskiej ZHP

- pwd. Magdalena Dominiak (Hufiec W-w)

- pwd. Gabriela Surgut (Hufiec Wrocław)

- pwd. Piotr Krzemiński (Hufiec Wrocław)

- pwd. Adam Fundament (Hufiec W-w)

- pwd. Michał Dąsał (Hufiec Wrocław)

- pwd. Julia Nitra (Hufiec Wrocław)

- pwd. Dominika Jasińska (Hufiec W-w)

Złotą odznaką 80-lecia odznaczeni zostali:

- hm Krzysztof Kołodziejczyk

Srebrną odznakę 80-lecia odznaczeni zostali:

- phm Monika Ressel

- Kamil Waśniewski

Decyzją Naczelniczki ZHP Złotą Honorową Odznakę Ruchu Przyjaciół Harcerstwa otrzymuje:

- Szkoła Podstawowa nr 75 z Oddziałami Integracyjnymi w Zespole Szkół nr 21 we Wrocławiu.

Podczas apelu ogłoszono wyniki konkursu na chustę złotową. W konkursie udział wzięli:

Kategoria Harcerze (10-13 lat)

Łucja Malinowska
11 lat, 25 WDH Amber,
Hufiec

Wrocław Południe – 1 miejsce w konkursie

- Bartosz Walecniuk 11 lat, 25 WDH Amber
- Laura Kulczyńska 11 lat, 25 WDH Amber
- Lena Wach 11 lat, 25 WDH Amber
- Łucja Konarska 11 lat, 25 WDH Amber
- Róża Kulczyńska 12 lat, 25 WDH Amber
- Wiktor Wypiór 12 lat, 25 WDH Amber

Kategoria Harcerze Starsi (13- 16 lat)

- Urszula Rudzka 14 lat, 38 WDSH Target
Hufiec Wrocław Wschód – 1 miejsce w konkursie

Kategoria Wędrownicy, Instruktorzy i Seniorzy (powyżej 16 lat)

- Jacek Kwiatkowski, 31 lat, Hufiec W-w Północ – 1 miejsce w konkursie
- Aleksandra Wojna – Hufiec W-w Południe
- Jakub Wojna – Hufiec Wrocław Południe
- Małgorzata Kropiewnicka 20 lat – 25 WDH Amber – Hufiec Wrocław Południe
- Patrycja Barańska 24 lata – 346 WSH „O jeden dzień za mało” – Hufiec Wrocław Północ

Magdalena Borkowska, 24 lata, 12 WWDH Argo, Hufiec W-w Południe
- ZWYCIEZCA KONKURSU

Na zakończenie, ważne słowa do wszystkich zuchów, Harcerzy i Instruktorów skierowała Pani Ewa Skrzywanek, Pan Mateusz Żak oraz Katarzyna Szymańska. Po apelu rozpoczęła się część programu – wa dla uczestników zlotu. Pierwsza część

to gra złotowa, która była ekscytującą podružą w czasie, podczas której uczestnicy

ruszyli śladami założycieli 1 Drużyny Harcerskiej we Wrocławiu oraz Polonii Wrocławskiej.

Następnie poszli na teren HOW Rancho gdzie na wszystkich masa świetnych atrakcji i aktywacji na miasteczku programowym:

- Zapoznać się z tajnikami krótkofalarstwa.
- Zjechać na tyrolce.
- Poćwiczyć pierwszą pomoc.
- Zapoznać się z działaniami wydziału za – granicznego.
- Wziąć aktywny udział w konkurencjach sportowych, ale nie takich zwykłych konkurencjach, podczas których mieli za – wiązane oczy pokonywali tor przeszkód na wózku inwalidzkim itp... czyli poczuć się jak dzieci z niepełnosprawnościami.
- Można było porozmawiać z Policjantką - mi i Policjantami z wydziału służby drogowej i wodnej.
- Wziąć udział w zajęciach zorganizowa - nych przez instruktorów Hufców Wrocławskich.
- Przy stoisku Poczty Harcerskiej Nr 28

Wrocław „Szaniec” można było obejrzeć wystawę wszystkich projektów chust zło - towych oraz kolekcję chust innych środowisk harcerskich z całej Polski (niestety autor nie określił czyja to kolekcja).

Na stoisku Poczty Harcerskiej można było oczywiście wypełnić, zaadresować i wysłać specjalną złotową kartkę pocztową, którą zaprojektował dh p.wd Maciej Syrek. Ale to nie koniec pocztowych atrakcji, odwrotną stronę kartki dh Marek Stochmiałek stemplował specjalnym złotowym stemplem, którego był projektantem.

Następną atrakcją którą zaprojektował dh Maciej Syrek były puzzle.

Złot zakończył się trzema ogniskami, które były okazją do klimatycznego podsumowania dnia, rozpalonego w duchu różnych metodyk harcerskich.

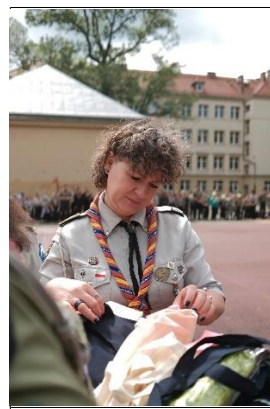
„Dla przyszłości“

Po zlocie przyszedł moment na zorganizowanie wydarzeń związanych z przyszłością ZHP we Wrocławiu.

Zadaniem przed złotowym dla patroli było napisanie Listu do przyszłych pokoleń wrocławskich harcerzy.

W wyniku losowania najciekawsze prace zostaną umieszczone w kapsule pamięci wraz z przesłaniami innych organizacji harcerskich.

Kapsuła zostanie uroczystie umieszczona w okolicach Centrum Historii Zajezdnia.

Uwaga !!!

Obecny numer naszej gazety zredagowała w całości i napisała wszystkie artykuły dh. harcmistrzyni Marta Bajrakowska – Syrek. Komendantka I Złotu Hufców Wrocławskich.

Druhna Marta jeszcze nie wie, że to nie jest jej ostatnie spotkanie z „Harcownikiem”. Tym sposobem

jednoosobowa redakcja gazety przyznaje druźnie Marcie sprawność o dwóch znaczeniach dzie – nnikarz – redaktor niestety nie w naszej redakcji pracujemy pro bono. Bez paszportów ☺.